

Varde

Tema: Mobning

Fag: Sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab

Målgruppe: 4. – 6. klasse

NKR1, 2010, 15 min.

Denne vejledning tager udgangspunkt i det obligatoriske emne Sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab.

Den norske kortfilm Varde handler om mobning, roller i klassen og at (ikke) turde stå ved sine personlige grænser. Filmen er barsk, men kommer rundt om mange relevante problemstillinger for aldersgruppen. Vejledningen kommer med ideer til arbejdet med filmen, samt hjælper med at strukturere indholdet.

Billedet er hentet fra tv-udsendelsen

Faglig relevans / kompetenceområder

Sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab

Kompetenceområde: Sundhed og trivsel 4. – 6. klasse

Forslag til mål for forløbet

Vidensområde: Personlige grænser

Færdighedsmål

Eleven kan respektere egne og andres personlige grænser

Vidensmål

Eleven har viden om mobning og trivsel

Læringsmål kunne være

Eleverne kan forklare, hvorfor nogle børn har svært ved at sige fra over for kammerater

Eller

Eleverne kan gennem rollespil vise, hvordan svære situationer kan tackles mellem børn på deres egen alder

Vidensområde: Venskaber

Færdighedsmål

Eleven kan vurdere betydningen af gode venskaber

Vidensmål

Eleven har viden om relationers betydning for sundhed og trivsel

Læringsmål kunne være

Eleverne kan forklare, hvorfor venskaber er vigtige, og hvad et godt venskab er

Eller

Eleverne kan analysere dilemmaer og konflikter i venskaber

Ideer til undervisningen

Følgende er ideer til, hvordan man kan arbejde med filmen. Det er ikke tænkt som et forløb, hvor alt skal indgå, men hvor der kan plukkes efter behov.

Vis filmen i sin helhed uden for meget forudgående snak, og tal efterfølgende om elevernes umiddelbare reaktioner, følelser og tanker. Giv dem eventuelt 1- 2 min., hvor de lige tænker for sig selv og måske skriver et par stikord ned, og tag så snakken i grupper eller som fællessamtale i klassen. Varde er en kortfilm, som sikkert vil gøre stort indtryk på de fleste.

Hvis der skal arbejdes grundigere med filmen, kommer her nogle forslag.

Vi har kapitelinddelt filmen for at gøre det mere overskueligt at orientere sig i filmens scener og sekvenser. Klassen kan arbejde systematisk med alle kapitlerne eller gå i dybden med de kapitler, som man finder mere relevante. Endelig kommer der forslag til mere overordnede spørgsmål til filmen, som forløbet kan afsluttes med.

Billedet er hentet fra tv-udsendelsen

Personkarakteristik: Del klassen ind i tre grupper. Lad dem henholdsvis skygge de to 'seje' drenge, Johan og Stig i udsendelsen. Lad dem ud fra deres stikord og observationer beskrive de fire drenge og placere dem i det hierarki, som findes i klassen.

Uddrag af scenerne i kapitlerne 1 og 3 vil være egnede til dramatisering. Fokus kan være at finde løsningsmuligheder på de svære situationer, hvor nogle af børnene er under pres. Hvad kunne de have gjort i stedet for, så det ikke fik lov at gå så galt? Vi ved, at der er flere elever i klassen, men hvor er de? Hvorfor kommer de ikke på banen? Se under kapitlerne.

Desuden kunne eleverne dramatisere en episode efter filmens slutning. Hvordan kommer personerne videre, efter det som er sket? Det kunne være et møde mellem parterne, en voksen, en episode i skolegården, som får et godt udfald eller lign.

Kapitler

1. **I gymnastiksalen** - hvor Stig får en bold i hovedet.

Dramatisering:

6 elever pr. gruppe. Stig, Johan, de 2 'seje' og 2 andre elever fra klassen, som i scenen er en 'grå masse' i baggrunden. Spil scenen igennem, som den foregår i filmen og spil den så igen, som det kunne være foregået. Denne gang skal der en anden/mere retfærdig slutning på historien. Et andet udfald havde selvfølgelig ikke gjort klassen mobbefri, men måske været med til at skabe en anden balance mellem eleverne i klassen.

Spørgsmål til kapitlet:

Hvorfor lyver Johan om bolden i hovedet i gymnastiksalen?

Hvorfor siger Stig ikke sandheden?

Er det en ok måde at danne hold på? Hvorfor?

2. Fødselsdagsinvitationen

Spørgsmål til kapitlet:

"Mig og Stig er ikke rigtige venner". Hvorfor siger Johan det?

Hvordan vil du beskrive Johans kropsholdning, da de 'seje' kommer over til ham?

Hvorfor spørger Stig, om Johan kan komme til hans fødselsdag, mens de andre hører på det?

Hvorfor opfører Johan sig, som han gør over for Stig? Hvorfor stiller han krav?

3. Kælderen - hvor Stig er på vej ned i kælderen, da læreren og moren kommer.

Dramatisering:

5- 6 elever pr. gruppe. Spil scenen igennem, som den foregår i filmen og spil den så igen, som det kunne være foregået. Hvad kunne de have gjort anderledes? Hvordan kunne Johan have reddet situationen?

Spørgsmål til kapitlet:

Hvad tror du foregår i hovederne på Johan og Stig, da de ser på hinanden? Og da Johan kræver at Stig skal kravle ned i kælderen?

Hvorfor panikker Johan, da læreren kommer?

Johan er et forbillede i klassen, sigeren læreren. Hvordan opfører man sig, når man er et forbillede?

Hvorfor finder Johan ikke en måde at få Stig ud af kælderen på, da moren kommer? Hvad kunne han have gjort?

4. Dårlig samvittighed

Spørgsmål til kapitlet:

Hvilken fornemmelse tror du, at Johan har i kroppen, da han kører væk med sin mor i bilen?

Hvorfor fortæller Johan ikke sandheden?

Hvem tror Johan, at det er, da det ringer på døren om aftenen?

5. Eftersøgningen

Spørgsmål til kapitlet:

Hvilke tanker går gennem Johan, da faren siger, at han skal ud for at lede efter Stig?

Er det fair, at de andre drenge giver Johan skylden for, at Stig kan være frosset ihjel?

Troede du på dette tidspunkt, første gang du så filmen, at Stig er frosset ihjel?

Hvilken følelse tror du, at Johan har i kroppen, da han løber ud af huset?

6. Geninvitationen

Spørgsmål til kapitlet:

Hvorfor siger Johan ikke undskyld til eller krammer Stig, da han finder ham?

Hvorfor slår eller skælder Stig ikke ud på Johan?

Hvorfor geninviterer han til fødselsdagen?

Overordnede tanker (hvis de ikke allerede har været oppe at vende)

Fremtiden:

Hvad tror du, at der kommer til at ske efter slutningen på filmen? Kommer sandheden frem?

Hvad kommer der til at ske i forholdet mellem Stig og Johan efter denne episode?

De voksne – kunne de gøre noget?

Er der nogen, som er blevet klogere af denne oplevelse? Hvorfor/hvorfor ikke?

Positioner i en klasse:

Hvad er Johans position i klassen?

Hvad er Stigs position i klassen?

Hvorfor vil Stig så gerne være ven med Johan?

Opfører Stig sig, som om han bliver mobbet?

Hvorfor går det ud over Stig?

Er der medløbere i Stigs og Johans klasse? Hvordan ved du det?

Har alle klasser nogle, der styrer, mobber, er medløbere, har det svært og bliver behandlet dårligt?

Er styrere altid mobbere?

Hvorfor er det så svært at stå ved, hvem man er?

Kan de voksne hjælpe med at ændre positionerne?

Virkemidler:

Musikken – hvordan bliver kvindesangen brugt? Hvordan vil du beskrive den?

Lighteren – hvorfor ser man en lighter i begyndelsen og i slutningen af filmen? Hvad tror du at det betyder?

Titlen:

Hvorfor hedder filmen Varde/Stendynge?

Supplerende materialer

Følgende er forslag til supplerende **tv-udsendelser** med fokus på trivsel og mobning. Udsendelserne kan ses online på dit lokale mitCFU:

"Klassekabalen", DR Ultra, 2015 - Dokumentarserie i 6 afsnit der følger en 5.-6. klasse gennem et kalenderår med fokus på elevernes trivsel og sociale relationer.

"Pusling", TV2, 2008 - Et psykologisk og symboladrama om Piv, der går i tredje klasse, og som bliver mobbet på livsfarlig vis af den stridende Mia og hendes veninder.

"Astrid - om svek", SVT2 2010 - Om Astrid, der skal vælge mellem Katrine og to andre veninder.

"Sammen mod mobning", DR2, 2008 - I seks små film stilles der skarpt på situationer og dilemmaer, som de fleste skoleelever kender, og som sætter fokus på, hvad mobning er.

"Aleksander flytter", DR1, 2008. Børnedokumentar fra Finland om Alexander, der flytter skole for at få det bedre i en ny klasse.

Følgende er forslag til **spillefilm** med fokus på trivsel og mobning. Filmene kan enten ses online eller lånes på dvd på dit lokale CFU:

"En som Hodder", Nordisk Film, 2003 – Om Hodder, der går i tredje klasse og mobbes.

"Terkel i knibe", Nordisk Film, 2005 – Om Terkel, der mobbes af de fleste i klassen, og som prøver at komme ind i varmen ved at mobbe Fede Dorit.

"Terabithia - et hemmeligt land" – Om 10-årige Jess, der bliver mobbet i skolen, men som overlever ydmygelserne ved sammen med Leslie at skabe et spændende eventyrland i skoven.

Desuden:

Filmcentralen.dk – tema om venskab, trivsel og mobning **"Gode og dårlige kammerater"**. Link til materialet:

<http://filmcentralen.dk/grundskolen/undervisning/gode-og-daarlige-kammerater#.VpysXkUW70>

Emu.dk – Undervisningsaktiviteten **"Styrkespotting – se det positive i dine kammerater"**. Link til materialet:

<http://www.emu.dk/modul/styrkespotting-se-det-positive-i-dine-klassekammerater>

Dansk Center for undervisningsmiljø har udarbejdet et materiale med redskaber og metoder til at skabe trivsel samt forebyggelse og bekæmpelse af mobning i skolen. Link til materialet:

<http://dcum.dk/sammen-mod-mobning>